

- **Havaaghaum Atia**

Amihunit Havaktinit Qunngiaqvik Ukiuqtaqtumi Hila Aallannguqpalliyumi
Qayangnaqpiagtuniklu Munaqtiuyut (MOACC)

- **Hivulliqtiuyut Qauyihaiyim Atia Havakviillu**

Prof. Dr. Alexandre Langlois, Ilihaqpaalliqviat Sherbrooke-mi
Prof. Dr. Kimberly Strong, Ilihaqpaalliqviat Toronto-mi

- **Kitunik qauyihainiqmut apiqhuutunik kiuhiniaqhimavat havaaghakut?
Kituuvat qauyihainiqmut iniqtauyughat huuqlu qauyihautit iharianaqqat?**

Taamna Amihunik Havaktilik Qauyihaiyik Ukiuqtaqtumi Hila Aallannguqpalliyumi Hilalukpiaqtumiklu Munaqhiyut (MOACC) tughirautait tuniyauhimayuq talvanngat Ilihaqpaalliqviat Sherbrooke-mi (hivuliqtiuyut ilihapaalliqvik-UdeS), Ilihaqpaalliqviat Toronto-mi (UofT), Western Ilihaqpaalliqviat (WU) taamnaluk Ilihaqpaalliqviat Montreal-mi (UM). Inirumalluaqtaat havaaghainit taimaa hanalutik amihunik havaktilingmik ayuqnaqtunik qauyihavingmik taimaa hivituyumik munariyaamik Ukiuqtaqtumi hila aallannguqpalliyumik, katitighutik ayuittunik amihunik ilihimattiaqtunik ilihapaalliqvingnillu. Havaaghat hapkua hivuliqtuqtauyut taaffuminnga Prof. Alexandre Langlois (UdeS) taamnaluk Prof. Kimberley Strong (UofT) kiuhivaghutiklu angiqhimagiighutik munaqhivighailluqtut iharianaqtutut ilihimattiarimik kiutjutinut havauhirnik atuqtittivaalliqlugillu havauhighaliuqtut Ukiuqtaqtumi. Hanatuniit ilitturinnaqtuq tughirautainit taimaa amihunik havaktiaqghutik havauhiqaghutik hivituyumi Ukiuqtaqtumi qauyihaiplutik qaffiuplutik havaaghait. Tughirautauyuq munaqhivighaq talvaniinniaqtuq Kanatami Ukiuqtaqtumi Qauyihaiyik (CHARS) Iqaluktuuttiaqmi, Nunavunmi, ihuaqhivaalliqhugu ihanganat CHARS-kut atatarutinut Avatiliqiyinut Hilalu Aallannguqpalliyumi Kanata havakvitqikvianit Iqalungni. Iniqhiyumayugut taimaa havakvik taamna anginiqhauluni ingilrutiaqqluni Ukiuqtaqtumik munaqhivighaq munaqhiyaamik ilittuqhitilluanik hilaamik aallannguqtirutinik. Havakvik taamna ikayuqtigiingnik aulapkainiaqtuq ihuaqhivaalliutlugillu, taapkunainnaunngittunut Kanatami qauyihavingnit timiqutinullu, kihimi taapkualu nunaqyuami qauyihaiyut ikayuqtiguit havaqatigiillu.

- **Nani, qakugu, qanuqlu hivituniaqqa maniraqmi qauyihaiyughat?**

Qauyihaivangniat talvani Kanatami Ukiuqtaqtumi Qauyihaiyianit (CHARS) havakvianit Iqaluktuuttiaqmi, Tununnganilu Iqaluktuuttiaq tahiraa imaiyarvianit ilihimayauyuq taimaa Amirnaqtumik Munaqhiviyuq. Havaaghat hapkua manighaqtitauhimayut talvanngat Kanatami Tunngaviat Hanatunimut (Canadian Foundation for Innovation (CFI)), angirutiqaqghutiklu taja taapkualu POLAR Qauhimayatuqat Kantami (POLAR Knowledge Canada ikayuqtigiingniklu havaaghainut, aulavangniaqtuq tallimanik ukiunik atuqtughanit taimaa qauyihaiyaamik 2022-2027-mut, nutaannguqtiqtaulaaqhuni talliman ukiut naattaraangat.

- **Qanuq havauhiqarniaqqat maniqqami havaghutik?**

Havauhighait maniqqami taapkuanguyut: Aputimik, avatinik hilaamiklu qauyihailutik, unghiktumit qauyihailutik UAV-niklu; qiqumayutuqait ikuutarniit.

- **Qanuq ikpingnautauniaqat qauyihaiyut ihuilutait avatinut, anngutighanut, inunngnulluuniit?**

Ihuilutit mihingnautaulaittut inungnut, anngutigihanut, mikiyumiklu ihuilutauniarahugiyauyuq qiqumayutuqamut ikuutarniitut talvani niklaumaniqmik qauyihautit iliuraqtauniaqtut. Ikuutaqpangniat ulapangnik natiqarlutik taamna havakvigiyat qiqumatillugu taimaa qaanganik piqpaluiyaqtailiyaamik taimaatut nauttiat piqpaluiyaqtailiplutik, ahivaittailutik nauyunik nunamulluuniit.

- **Qanuq naunaitkutat katitiqhimayut qauyihaiyunit tutquumavangniaqqat munaqtauniaqqallu?**

Titiraqhimayutut talvani angirutinit, POLAR-kut pilaarutiqarniaqtut laisiniktittaamik taapkua Inuit Tapiriit Kanatami taapkualu Gwich'in Tribal Council-kut akiliqtuqnaittumik, utiqtitaulaittumik, aularaaqtumik, ilaupkaiyunik nuutitaulaittuniklu pilaarutitik aturiamik qauyihaiyit naunaiqhimaliqtait manighiurutaunngittumik iluani qauyihautighat, qauyihaiyut ilihautighaillu kiihinnaq, pilaarutaittumik laisiniktittiyaamik. Ahiagullu, hapkua havaaghat angirutikkut titiraqhimayut taapkualu POLAR-kut ITK-kullu/Gwich'in Tribal Council talvuuna ilittuqhitiittuq hamani taimaa angirutik 40-nik makpiraqarami.

- **Qanuq hivituyumik Nunavunmiutat ilauniaqqat qauyihaiyunut?**

Havaktighaqhiuqlutik Iqaluktuuttiaq Anguniaqtit Naniriaqtuqtillu Katimayiigut aputimik munaqhiyughamik aulayughaq 2023-mi. Ahiagullu, POLAR-kut CHARS-kullu, HTO-kut apiriyauniaqtut ilauquyaulutik unniqtuiyit katimayiralaanginut parnaiyaqhimayutut talvani MOACC-mi ataniqtuqtuiniqmut havauhikkut.